

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 193/06-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. júna 2006 predbežne prerokoval sťažnosť RSDr. K. T., bytom B., a PhDr. P. P., bytom B., zastúpených advokátom JUDr. R. H., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Sž 59-60/03 z 30. októbra 2003 a sp. zn. 1 Sž-o-NS 6/2004 z 21. apríla 2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť RSDr. K. T. a PhDr. P. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. augusta 2005 doručená sťažnosť RSDr. K. T. a PhDr. P. P. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 144 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 SŽ 59-60/03 z 30. októbra 2003 a sp. zn. 1 SŽ-o-NS 6/2004 z 21. apríla 2005.

Skutkový stav, v ktorom sťažovatelia vidia porušenie svojich práv, je v sťažnosti opísaný od 6. decembra 2002, keď minister vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „minister“) vydal dva personálne rozkazy, ktorými ich podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z. z.“) prepustil zo služobného pomeru príslušníkov Policajného zboru.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti ďalej okrem iného uvádzajú:

«Podľa tohto rozhodnutia sme porušili služobnú prísahu a služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom, pretože sme

a) na základe predchádzajúcej ústnej dohody za finančnú odmenu opakovane poskytovali Rádiu T. v období najmenej od mája do októbra 2002 príspevky,

b) v rozhovore s moderátorom rádia T. sme uvádzali informácie o vybraných kriminálnych prípadoch, dopravných nehodách a iných udalostiach, ktoré sme získali v rámci svojho služobného zaradenia,

c) tieto informácie sme poskytovali v čase služby alebo služobnej pohotovosti a to aj prostredníctvom služobných prostriedkov spojenia,

d) za poskytnuté príspevky nám rádio T. vyplatilo mzdu 32.710.- Sk, resp. 23.118.- Sk,

e) poskytovanie takýchto informácií patrí do náplne našej služobnej činnosti, za ktorú poberáme služobný plat,

f) tým sme vykonávali inú zárobkovú činnosť, čím sme porušili § 48 ods. 6 zákona č. 73/1998 Z. z.,

g) uvedeného konania sme sa dopustili napriek tomu, že za takéto konanie sme už boli „riešení“ v zmysle § 54 zákona č. 73/1998 Z. z.

Minister na základe vyhodnotenia tohto skutkového stavu došiel k záveru, že sme zvlášť hrubým spôsobom porušili základné povinnosti policajta uvedené v § 48 ods. 3 písm. f) zákona č. 73/1998 Z. z. a naše ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby, predovšetkým záujmu na svedomitom plnení služobných povinností a dôslednom dodržiavaní služobnej disciplíny všetkými príslušníkmi PZ na ich čestnosti.»

Nadväzne na uvedené personálne rozkazy ministra sťažovatelia podali proti nim 19. decembra 2002 rozklady, v ktorých namietali, že sa nedopustili porušenia služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti, a už vôbec nie zvlášť hrubým spôsobom, a preto v danom prípade neboli splnené podmienky podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. pre ich prepustenie zo služobného pomeru, čo zároveň skutkovo a právne odôvodnili. Minister však nimi podané rozklady rozhodnutiami z 21. februára 2003 zamietol a napadnuté rozhodnutia (personálne rozkazy) zo 6. decembra 2002 o ich prepustení zo služobného pomeru potvrdil.

Sťažovatelia podali 15. apríla 2003 proti rozhodnutiam ministra z 21. februára 2003 dve samostatné žaloby a domáhali sa ich zrušenia. Zmieňujú sa o tom, že *«V žalobe sme v jednotlivých bodoch konkrétne poukázali na naše doterajšie námietky a dôkazy, ktoré sa nachádzajú v spise Ministerstva vnútra SR (ďalej len „ministerstvo“), vo väzbe na rozhodnutia o rozklade, ktoré na naše námietky nereagujú alebo reagujú v rozpore so skutočným stavom veci a existujúcimi dôkazmi. Okrem toho sme sa k žalobe v priebehu konania na najvyššom súde ešte vyjadrili písomne 17. 9. 2003 a predložili sme ďalšie dôkazy.*

Najvyšší súd SR obe naše žaloby spojil na spoločné konanie a rozhodol jedným rozsudkom z 30. 10. 2003 sp. zn. 4 Sž 59-60/03, ktorým zamietol naše žaloby podané proti rozhodnutiam ministra...».

Proti uvedenému prvostupňovému rozsudku najvyššieho súdu podali sťažovatelia 30. decembra 2003 odvolanie, ktoré písomne doplnili 13. septembra 2004. Vo svojom odvolaní sťažovatelia argumentovali najmä tým, „... že najvyšší súd v napadnutom rozsudku

prakticky iba odcitoval znenie zákona č. 73/1998 a text rozhodnutí o našom prepustení zo služobného pomeru“. Ďalej uviedli, že „... tieto všeobecné tvrdenia nespĺňajú zákonné požiadavky na odôvodnenie rozsudku podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 246c O. s. p., pretože neobsahujú ani jeden konkrétny dôvod zákonnosti napadnutého rozhodnutia vo väzbe na nami namietané konkrétne skutočnosti“.

Napadnutý prvostupňový rozsudok je podľa sťažovateľov iba všeobecne a fráзовito odôvodnený, čo je v rozpore s § 157ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) pre jeho nepreskúmateľnosť.

Sťažovatelia uviedli aj to, že „Podaním z 13. 9. 2004 sme najvyššiemu súdu predložili uznesenie prokurátora Vyššej vojenskej prokuratúry v T. zo 16. 8. 2004 č. VPt 109/04-12, ktorým prokurátor zrušil v celom rozsahu uznesenie prokurátora Vojenskej obvodovej prokuratúry v B. z 1. 3. 2004 sp. zn. Opv 489/02 o našom trestnom stíhaní pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a) Tr. zák. Poukázali sme najmä na právne hodnotenie skutkov, pre ktoré sme boli trestne stíhaní, pretože vyšší vojenský prokurátor došiel k záveru, že pri realizácii tejto našej masmediálnej činnosti sme nekonali ako verejní činitelia, ale ako spravodajcovia alebo novinári a plnili sme iba povinnosti z uzavretých zmlúv s prevádzkovateľmi rozhlasových staníc. Podľa prokurátora sme oprávnené dostávali honoráre a nejde v tomto prípade o neoprávnený náš prospech“.

Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 1 Sž-o-NS 6/2004 z 21. apríla 2005 napadnutý rozsudok sp. zn. 4 Sž 59-60/03 z 30. októbra 2003 potvrdil po tom, ako dospel k záveru, že sťažovatelia v čase od mája 2002 do októbra 2002 poskytovali rádiu T. informácie o kriminálnych prípadoch, dopravných nehodách a iných udalostiach, pričom čerpali z poznatkov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) ako zamestnávateľa. Podávanie takýchto informácií bolo podľa najvyššieho súdu v popise pracovnej náplne sťažovateľov, pričom nešlo o príspevky chránené autorským právom, pretože ochrana podľa tohto zákona sa nevzťahuje na denné správy. Aj podľa zistenia najvyššieho súdu pokračovali sťažovatelia v tejto činnosti napriek pohovoru zo 16. júla

2002, pri ktorom boli upozornení, že poskytovanie informácií médiám za odmenu je v rozpore s autorským zákonom.

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľa podrobne popisujú, v čom vidia nezákonnosť druhostupňového rozhodnutia najvyššieho súdu, poukazujúc najmä na neúplnosť spisu najvyššieho súdu, neumožnenie vyjadriť sa k prepisu textov ich príspevkov pre rádio T. a k jeho stanovisku. Najvyššiemu súdu vytykajú aj to, že im nezaslal na vedomie vyjadrenie ministerstva k ich žalobám a v celom konaní došlo podľa nich k pochybeniu aj v tom, že „... žiadny z orgánov, ktorí vo veci konali, neodpovedali na niektoré naše námietky, ktoré sme uplatnili v konaní a ktoré majú vecný vplyv na zákonnosť rozhodnutí o prepustení zo služobného pomeru“.

Z týchto dôvodov považujú sťažovateľa napadnuté rozsudky najvyššieho súdu a konanie, ktoré im predchádzalo, za neústavné a na podporu tohto názoru citujú v závere sťažnosti z doterajšej judikatúry ústavného súdu, Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z judikatúry Ústavného súdu Českej republiky.

Sťažovateľa navrhli, aby ústavný súd okrem iného v rozhodnutí vo veci samej vyslovil, že:

„... rozsudkami Najvyššieho súdu SR z 21. 4. 2005 sp. zn. 1 Sž-o-NS 6/2004 a z 30. 10. 2003 sp. zn. 4 Sž 59-60/03 boli porušené naše základné ústavné práva na zákonný a spravodlivý súdny proces a rozhodnutie

(...) zrušil rozsudky Najvyššieho súdu SR z 21. 4. 2005 sp. zn. 1 Sž-o-NS 6/2004 a z 30. 10. 2003 sp. zn. 4 Sž 59-60/03 a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie a

(...) priznal nám náhradu trov konania.“

II.

Na výzvu ústavného súdu sa k sťažnosti v rámci prípravy jej predbežného prerokovania vyjadril predseda najvyššieho súdu podaním sp. zn. KP 8/05 z 24. októbra

2005, ktorým sa nestotožnil so skutkovým stavom veci opísaným sťažovateľmi ani s ich argumentáciou, ktorá ich viedla k podaniu sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, a preto považuje sťažnosť za nedôvodnú.

K obsahu sťažnosti sa vo vyjadrení predsedu najvyššieho súdu okrem iného uvádza:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd svojím rozsudkom z 21. apríla 2005 sp. zn. 1 Sž-o-NS 6/2004 v súlade so zákonom potvrdil napadnutý rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. októbra 2003 č. k. 4 Sž 59-60/03-22, ktorým konal ako súd prvého stupňa v spojených veciach sp. zn. 4 Sž 59/03 a sp. zn. 4 Sž 60/03.

Nezodpovedá skutočnosti námietka žalobcov, že spis odvolacieho súdu bol v čase rozhodovania neúplný a že sa žalobcovia nemali možnosť vyjadriť k jeho obsahu.

Právny zástupca žalobcov 1) a 2) požiadal o nahliadnutie do súdneho spisu, v ktorom sa nachádzali aj spisy súdu prvého stupňa sp. zn. 4 Sž 59/03 a sp. zn. 4 Sž 60/03. V uvedených súdnych spisoch boli pripojené aj administratívne spisy žalovaného číslo LO-539/2 a číslo LO-540/2003. Administratívne spisy boli súdu doručené 2. júna 2003 a po skončení veci boli vrátené žalovanému 30. júna 2005. V spise sa nachádzali aj vyhradené administratívne spisy žalovaného číslo NS-V-60/2005, v ktorom bolo zo 70 strán spisu vyhradených 10 strán. Tieto spisy boli žalovanému vrátené 21. septembra 2005.

Právny zástupca žalovaných 1) a 2) preštudoval vec na Najvyššom súde Slovenskej republiky 9. decembra 2004. O tejto skutočnosti svedčí záznam, ktorý v uvedený deň napísal právny zástupca žalobcov 1) a 2) vlastnou rukou pod pokyn sudcu, ktorý dal na nahliadnutie do spisu súhlas.

Po osobnom nahliadnutí do spisu právny zástupca žalobcov 1) a 2) nenamietal jeho neúplnosť a nedomáhal sa nahliadnutia do jeho ostatných častí s vyhradenými prílohami.

Právny zástupca žalobcov 1) a 2) bol osobne prítomný na pojednávaní pred odvolacím súdom, ktoré sa uskutočnilo 21. apríla 2005. Na pojednávaní predseda senátu oboznámil priebeh dovtedajšieho konania a nadiktoval obsah prednesov účastníkov konania, resp. ich zástupcov. Právny zástupca žalobcov 1) a 2) ani na pojednávaní nenamietal neúplnosť spisov, ani neúplnosť zápisnice o pojednávaní a ani skutočnosť, že sa

nemohol s obsahom administratívnych spisov oboznámiť a nenamietal ani neúplnosť súdnych spisov. K vykonanému dokazovaniu mal možnosť sa vyjadriť a na pojednávaní pred odvolacím súdom svoje právo aj využiť.

Žiadne okolnosti, ktoré by svedčili o neúplnosti súdneho spisu, alebo o odňatí práva žalobcu 1) a 2) konať pred súdom, nezistil ani odvolací súd.

Procesným postupom súdu preto nedošlo k porušeniu zákona a k ujme na procesných právach účastníkov, ako to tvrdí vo svojom podnete právny zástupca žalobcov 1) a 2).

Skutočnosť, že po právoplatnom rozhodnutí vo veci vedenej pod sp. zn. I SŽ-o-NS 6/04 došlo omylom k vytýčeniu termínu pojednávania a následne k jeho zrušeniu vo veci sp. zn. I SŽ-o-NS 18/05 nič nemení na skutočnosti, že odvolací súd vo veci sp. zn. I SŽ-o-NS 6/04 rozhodol po preskúmaní všetkých na vec sa vzťahujúcich spisov a že jeho spis bol pred rozhodnutím úplný. V spisoch súdu prvého stupňa sa nachádzali aj 4 prílohy pripojené k vyjadreniu žalobcov zo 17. septembra 2003 vrátane uznesenia Vyššej vojenskej prokuratúry zo 16. augusta 2004, ktoré právny zástupca žalovaných 1) a 2) opätovne pripojil súdu aj na odvolacom pojednávaní, čo aj sám konštatuje vo svojom podnete. Jeho tvrdenie, že súdu uvedené doklady neboli známe, preto nezodpovedá skutočnosti.

Výsledky trestného konania, ktoré bolo voči žalobcom 1) a 2) vedené, však neboli predmetom súdneho konania v uvedenej veci, lebo dôvodom skončenia služobného pomeru so žalobcami 1) a 2) nebola skutočnosť, že sa proti nim vedie trestné stíhanie, ale porušenie služobných povinností a služobnej prísahy, čo je nepochybne známe aj právnemu zástupcovi žalobcov 1) a 2) z jeho bohatej právnej praxe.

Nebolo povinnosťou súdov zasielať na ďalšie vyjadrenie žalobcom 1) a 2) vyjadrenie žalovaného k odvolaniu, ako to v podnete tvrdia žalobcovia 1) a 2). S ich obsahom sa mohli oboznámiť opätovným nahliadnutím do spisov, o čo súd nepožiadali. Navyiac zo zákona nevyplýva súdu povinnosť doručovať vyjadrenia k odvolaniu ostatným účastníkom (vid'. J. K. a kolektív, Občiansky súdny poriadok, Komentár a súvisiace predpisy, III. aktualizované vydanie E., str. 441). Postup súdu, ktorý vyjadrenie žalovaného k odvolaniu žalobcom 1) a 2) nedoručil, preto zodpovedá zákonu.

Hodnotenie dôkazov, aj zaujatý právny názor, týkajúci sa posúdenia konania žalobcov z hľadiska ustanovení o autorskom práve by aj v prípade, ak by názor súdu bol nesprávny, neodôvodňovalo zrušenie súdneho rozhodnutia, lebo by sa priečilo požiadavke

na právnu istotu a dôvery v správnosť súdnych rozhodnutí a Ústavný súd by sa tak stal súdom ďalšej súdnej inštalácie.

Námietku žalobcov 1) a 2), podľa ktorej sú rozsudky súdu prvého aj druhého stupňa nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, nemožno považovať za opodstatnenú. Každý z rozsudkov obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti v zmysle § 157 ods. 1-3 OSP, vrátane ich odôvodnenia.

Z rozsudkov je zrejmé, čo bolo predmetom konania, čoho sa žalobcovia domáhali, aké dôkazy súd zadovážil pre rozhodnutie, ale aj označenie skutočností, ktoré boli základom jeho rozhodnutia po právnej aj skutkovej stránke. Skutočnosť, že sa žalobcovia 1) a 2) domáhajú podrobnejšieho a ďalšieho zdôvodnenia súdnych rozhodnutí, neznamena, že je rozsudok nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov.

Hoci v rozsudku nie sú uvedené všetky dôvody, ktoré požaduje žalobca 1) a 2), nie je rozhodnutie nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Okrem toho doplnenia dôvodov sa mohli žalobcovia 1) a 2) v zmysle § 165 OSP dožadovať pred tým, ako rozsudok nadobudne právoplatnosť. Takejto opravy odôvodnenia sa žalobcovia 1) a 2) pred právoplatnosťou rozsudku nedomáhali.“

K stanovisku najvyššieho súdu sa vyjadril právny zástupca sťažovateľov podaním z 25. novembra 2005. Zotrval v ňom na tvrdení, že spis najvyššieho súdu v právnej veci sťažovateľov, ktorý mu bol predložený na štúdium 9. decembra 2004, ale tiež v čase prejednávania veci na odvolacom pojednávaní, nebol úplný. Zároveň sa odvolal na ním vyhotovený záznam obsahujúci zoznam písomností, ktoré sa v spise nachádzali čase, keď do neho nahliadol. Poukázal aj na ďalšie skutočnosti, ktoré podľa neho nasvedčujú tvrdeniu o neúplnosti spisu.

K citovanému stanovisku predsedu najvyššieho súdu právny zástupca sťažovateľov ďalej uviedol:

„Najvyšší súd vo vyjadrení tvrdí, že v spise sa nachádzalo aj naše vyjadrenie zo 17. 9. 2003 vrátane uznesenia Vyššej vojenskej prokuratúry zo 16. 8. 2004, ktoré náš zástupca opätovne predložil na odvolacom pojednávaní. Aj tento údaj je prinajmenej

nepresný. K vyjadreniu zo 17. 9. 2003 sme nepripojili uznesenie Vyššej vojenskej prokuratúry zo 16. 8. 2004 (pozri aj dátum) ale uznesenie Vojenskej obvodovej prokuratúry zo 7. 8. 2003 o zrušení uznesenia o našom trestnom stíhaní. Spomínané uznesenie Vyššej vojenskej prokuratúry zo 16. 8. 2004 sme predložili najvyššiemu súdu listom z 13. 9. 2004 a nakoľko nebolo v spise, predložili sme ho opätovne na odvolacom pojednávaní.

Je iste všeobecne známe, že predmetom konaní na najvyššom súde neboli výsledky trestného konania. Avšak závery rozsiahleho trestného konania a závery prokurátora v uznesení o zastavení trestného stíhania môžu byť tiež inšpiratívne pre právne posúdenie rozhodnutí preskúmaných v správnom súdnictve. Vyšší vojenský prokurátor totiž došiel k záveru, že pri realizácii našej masmediálnej činnosti sme nekonali ako verejní činitelia, ale ako spravodajcovia alebo novinári a plnili sme iba povinnosti z uzavretých zmlúv s prevádzkovateľmi rozhlasových staníc. Podľa prokurátora sme oprávnené dostávali honoráre a nejde v tomto prípade o neoprávnený náš prospech.

Nadalej tvrdíme, že najvyšší súd najmä v prvostupňovom rozsudku prakticky iba odcitoval znenie zákona č. 73/1998 a text rozhodnutí o našom prepustení zo služobného pomeru a neuviedol ani jeden konkrétny dôvod zákonnosti napadnutého rozhodnutia vo väzbe na nami namietané konkrétne skutočnosti. V odvolaní i ústavnej sťažnosti sme poukázali na absenciu konkrétnych vyjadrení k našim námietkam, resp. tvrdíme, že niektoré závery sú v rozpore so skutočným stavom.“

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 144 ods. 1 ústavy sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch (...).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetnou sťažnosťou sťažovatelia okrem iného napadli rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 4 SŽ 59-60/03 z 30. októbra 2003, ktorým rozhodol o ich žalobách o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovaného (ministerstva) z 21. februára 2003 sp. zn. KM-9/PK-2003 a sp. zn. KM-10/PK-2003 tak, že ich zamietol. Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať postup a označený prvostupňový rozsudok, pretože o odvolaní proti nemu rozhodoval najvyšší súd ako súd odvolací

rozsudkom sp. zn. 1 SŽ-o-NS 6/2004 z 21. apríla 2005. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

2. Pokiaľ ide o napadnutý rozsudok najvyššieho súdu (ako súdu odvolacieho) sp. zn. 1 SŽ-o-NS 6/2004 z 21. apríla 2005, zhrňujúc podstatu výhrad sťažovateľov vo vzťahu k namietanému porušeniu ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru možno uviesť, že táto spočíva najmä v tvrdení o neúplnosti spisu najvyššieho súdu, v ktorom sa podľa nich nenachádzal tzv. monitoring, t. j. prepis textov ich príspevkov pre rádio T. (v dôsledku čoho sa k nemu nemali možnosť vyjadriť), ani stanovisko rádia T. (hoci sa na neho rozhodnutia o ich prepustení zo služobného pomeru odvolávajú). Sťažovatelia ďalej vyjadrujú pochybnosť o tom, či najvyšší súd pri rozhodovaní 21. apríla 2005 mal k dispozícii ich vyjadrenie zo 17. septembra 2003 spolu s prílohami, ako aj doplnenie odvolania z 13. septembra 2004, ktorým zároveň predložili aj uznesenie Vyššej vojenskej prokuratúry v T. zo 16. augusta 2004. Ďalšie výhrady sťažovateľov sa týkajú toho, že im neboli zaslané na vedomie vyjadrenia ministerstva k ich žalobám. Napokon sťažovatelia tvrdia, že v napadnutom konaní nedostali odpoveď na niektoré námietky, ktoré uplatnili v konaní a ktoré podľa nich majú vecný vplyv na zákonnosť rozhodnutí o prepustení zo služobného pomeru, polemizujú so závermi rozhodnutí najvyššieho súdu a zmieňujú sa aj o tom, že najvyšší súd sa nevyjadril k výsledkom trestného konania vedeného voči nim orgánom vojenskej prokuratúry, ktoré sú „... *diametrálne odlišné od záveru najvyššieho súdu*“.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Skutkové a právne závery všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00).

K námietke sťažovateľov týkajúcej sa nekompletnosti súdneho spisu a v spojitosti s tým s nemožnosťou vyjadriť sa k niektorým listinným dôkazom (stanoviskám), na ktoré sa napadnuté rozhodnutie odvoláva, ústavný súd uvádza, že z obsahu zápisnice z pojednávania pred najvyšším súdom uskutočneného 21. apríla 2005 nevyplýva, že by sťažovatelia (osobne prítomní na tomto pojednávaní), resp. ich právny zástupca boli vzniesli akékoľvek námietky pokiaľ ide o neúplnosť spisu, a tým nemožnosť vyjadriť sa k niektorým relevantným dokladom. Z obsahu súdneho spisu taktiež nevyplýva, že by takéto námietky vzniesli v priebehu konania vo svojich písomných podaniach vo veci samej zaslaných najvyššiemu súdu.

Ak sťažovatelia v konaní pred všeobecným súdom nenamietali neúplnosť spisu a túto argumentáciu uplatnili prvýkrát až v sťažnosti doručenej ústavnému súdu, nespĺnili základný ústavný predpoklad na to, aby bola založená právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a § 49 zákona o ústavnom súde. Nevyužitie tejto možnosti v konaní pred všeobecným súdom nemožno naprávať alebo nahrádzať sťažnosťou v konaní pred ústavným súdom.

Z toho dôvodu ústavný súd sťažnosť v časti týkajúcej sa námietok sťažovateľov založených na údajnej neúplnosti súdneho spisu odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

Z vyžiadaného súvisiaceho spisu najvyššieho súdu a z predložených rozhodnutí ústavný súd zhodne s tým, čo uviedli sťažovatelia, zistil, že rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 4 SŽ 59-60/03 z 30. októbra 2003 boli zamietnuté žaloby sťažovateľov o preskúmaní zákonnosti rozhodnutí žalovaného sp. zn. KM-9/PK-2003 a sp. zn. KM-10/PK-2003 z 21. februára 2003. Označenými rozhodnutiami minister zamietol rozklady sťažovateľov a potvrdil rozhodnutia (personálne rozkazy) ministra zo 6. decembra 2002 č. 398 a č. 399, ktorými boli sťažovatelia prepustení zo služobného pomeru príslušníkov Policajného zboru podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z.

Proti tomuto prvostupňovému rozsudku podali sťažovatelia 30. decembra 2003 odvolanie, na základe ktorého najvyšší súd prerokoval vec na odvolacom pojednávaní

uskutočnenom 21. apríla 2005 a dospel k záveru, že odvolaniu sťažovateľov nemožno vyhovieť, v dôsledku čoho napadnuté prvostupňové rozhodnutie rozsudkom sp. zn. 1 SŽ-o-NS 6/2004 potvrdil.

Z relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že:

„Podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon), policajt môže byť prepustený zo služobného pomeru iba v prípade, ak porušil služobnú prísahu alebo služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby.

Zo spisov vyplýva, že žalobcovia 1) a 2) boli zo štátnej služby právoplatnými rozhodnutia žalovaného prepustení za porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom z dôvodu, že za finančnú odmenu poskytovali v čase od mája 2002 do októbra 2002 pre rádio T. príspevky, v ktorých uvádzali informácie o kriminálnych prípadoch, dopravných nehodách a iných udalostiach, ktoré získali v rámci služobného zaradenia, pričom za takúto svoju činnosť dostal žalobca 1) vyplatenú finančnú odmenu vo výške 32 710 Sk a žalobca 2) dostal vyplatenú finančnú odmenu vo výške 23 118 Sk.

Pre rozhodnutie o zákonnosti uvedených rozhodnutí žalovaného bolo predovšetkým potrebné zistiť, či konanie žalobcov 1) a 2) tak, ako bolo uvedené, možno považovať za protiprávne a porušujúce povinnosti zamestnanca v štátnej službe. Následne potom musel súd zvážiť, či je takéto konanie dostatočným dôvodom na prepustenie žalobcov 1) a 2) zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru.

Skutočnosť, že žalobcovia 1) a 2) v rozhodnom období od mája 2002 do októbra 2002 poskytovali pre rádio T. príspevky, v ktorých uvádzali informácie o kriminálnych prípadoch, dopravných nehodách a iných udalostiach, bola nepochybne preukázaná prepismi textov príspevkov a ani žalobcovia 1) a 2) túto skutočnosť nepopierali. Príspevky, ktoré poskytovali pre uvedenú komerčnú stanicu, uvádzali pod svojimi vlastnými menami a spravidla aj s označením žalovaného ako svojho zamestnávateľa. Takéto konanie zodpovedalo ich služobnému zaradeniu, podľa ktorého každý z nich mal povinnosť

zabezpečovať pravidelné poskytovanie informácií rozhlasovým staniciam v Slovenskej republike a podľa potreby aj mimoriadne vstupy do rozhlasového vysielania. Žalobcovia 1) a 2) zodpovedali za vecnú, obsahovú a odbornú správnosť odvysielaných informácií a tiež mali v popise svojej pracovnej činnosti povinnosť realizovať rozhlasovú spravodajskú a samostatnú tvorivú publicistickú činnosť [žalobca 2)] a autorsky sa podieľať na príprave 15-minútového publicistického bloku o bezpečnostných otázkach Slovenskej republiky a prevencie kriminality [žalobca 1)]. Žalobcovia 1) a 2) vo vysielaní vystupovali ako zamestnanci žalovaného a prijímaním finančnej odmeny za vysielané príspevky vedome získali majetkové plnenie, ktoré patrilo inému. Žalobcovia 1) a 2) nielen využívali poznatky pochádzajúce z pracovného prostredia žalovaného, ale aj vystupovali v jeho mene a nie ako autori poskytnutých príspevkov. Nebolo potrebné, aby im žalovaný zakazoval vykonávanie uvedenej činnosti vo vlastnom mene a za ďalšiu odmenu, lebo ako zamestnanci v služobnom pomere policajta mohli vykonávať len činnosť, ktorá je im v zákone výslovne dovolená. Takéto oprávnenie im zo zákona nevyplýva a práve naopak z nariadenia ministra vnútra Slovenskej republiky č. 39/1997 a č. 55/2001 bolo preukázané, že uvedenú činnosť mohli vykonávať len so súhlasom nadriadených príslušníkov policajného zboru a len v prospech ministerstva. Výnimky sa nemohli dovolávať ani s poukazom na ustanovenie zákona č. 383/1997 Z. z. o autorskom práve v znení neskorších predpisov (ďalej len autorský zákon), lebo ochrana podľa tohoto zákona sa nevzťahuje okrem iného ani na denné správy a prejavy prednesené pri prerokúvaní vecí verejných.

Dostatočne bolo preukázané, a to aj výpismi z výplatných listín žalobcu 1) a 2) v Rádiu T., aj zo stanoviska tohoto rádia k obsahu ústnej dohody medzi ním a žalobcami 1) a 2), že žalobcovia 1) a 2) poskytovali ako zamestnanci žalovaného informácie, na ktoré sa nevzťahuje autorská ochrana podľa autorského zákona, pre komerčnú rádiovú stanicu za finančnú odmenu. Finančné plnenie, ktoré im bolo za poskytnuté príspevky vyplatené, nemohli prijímať ako súkromné osoby podľa autorského zákona, lebo tieto informácie nemali charakter publicistických príspevkov, ktorým náleží ochrana diela podľa autorského práva [v zmysle § 6 ods. 3 písm. b) tohoto zákona sa ochrana diela nevzťahuje na denné správy].

Vystúpenia žalobcov 1) a 2) mali charakter denných správ, lebo len aktuálne informovali o poznatkoch polície v uvedený deň. Ich vystúpenia mali výlučne informačný

charakter o udalostiach, ktoré sa v konkrétnom dni odohrali, a ktorých riešenie patrilo polícii. Žalobcom 1) a 2) v ich poskytovaní komerčnému rádiu za zvlášť dohodnutú finančnú odmenu bránil zákaz vykonávať inú zárobkovú činnosť, ktorý pre nich vyplýval z § 48 ods. 6 a 7 zákona.

Podľa tohto ustanovenia policajt nesmie popri výkone funkcie policajta vykonávať žiadnu inú platenú funkciu, vykonávať podnikateľskú činnosť alebo inú zárobkovú činnosť a byť členom správnych alebo kontrolných orgánov právnických osôb vykonávajúcich podnikateľskú činnosť; to neplatí, ak policajt pri plnení služobných úloh vystupuje pod dočasnou alebo trvalou legendou alebo ak členstvo policajta v orgáne právnickej osoby vyplýva zo zákona.

Toto obmedzenie sa okrem iného nevzťahuje ani na publicistickú činnosť a na literárnu činnosť.

Poskytovanie informácií o poznatkoch policajného zboru však nemalo charakter literárnej alebo publicistickej činnosti, ktorú môže policajt vykonávať popri výkone svojej funkcie. Ich pôsobenie malo charakter poskytovania denných správ, za ktoré nepatrí odmena podľa autorského zákona. Iná skutočnosť v konaní preukázaná nebola. Dokazovanie smerujúce k posúdeniu charakteru tejto činnosti z hľadiska poskytovania ochrany podľa autorského zákona nebolo potrebné, lebo žalovaný si úsudok o charaktere týchto príspevkov mohol urobiť sám, najmä s prihliadnutím na okolnosť, že žalobcovia 1) a 2) využívali informácie zo zdrojov žalovaného a poskytovali ich v jeho mene. Nedoložili, že by vysielané informácie mali charakter literárneho alebo publicistického diela. Povinnosť preukázať, že ich rozhlasové pôsobenie malo charakter činnosti podliehajúcej ochrane podľa autorského práva, bola za danej dôkaznej situácie na žalobcoch 1) a 2). Takýto dôkaz ani v konaní pred správnym orgánom, ani v konaní na súde nebol predložený.

Poskytovanie informácií o poznatkoch policajného zboru spôsobom, ktorý realizovali žalobcovia 1) a 2) preto nemožno považovať za činnosť, ktorá by podliehala ochrane podľa autorského zákona. Navyše bola riadne preukázaná aj skutočnosť, že žalobcovia 1) a 2) vo svojej činnosti pokračovali aj po pohovore zo 16. júla 2002, v ktorom boli výslovne upozornení na skutočnosť, že poskytovanie informácií médiám za finančnú odmenu je v rozpore s autorským zákonom, a preto nesmú v takomto konaní pokračovať.

Žalobcovia 1) a 2) tak svojím konaním zvlášť hrubo porušili služobnú povinnosť, lebo nepostupovali čestne a disciplinovane, keď si za poskytnuté informácie pre médiá nechali vyplácať finančné príspevky, hoci za túto činnosť im bol už vyplatený služobný plat. Dopustili sa tým nielen porušenia služobnej prísahy, ale aj hrubého porušenia služobných povinností, ktoré bránilo ich zotrvaníu v Policajnom zbore.

Súd nepovažoval za preukázané tvrdenie žalobcov, že pohovor zo 16. júla 2002, ktorý vykonal plk. P. P. so žalobcami 1) a 2) o neprípustnosti poskytovať do rozhlasového vysielania príspevky za odmenu, bol dodatočne vyhotovený účelovo. Svoju námietku nedoložili žalobcovia 1) a 2) žiadnym konkrétnym tvrdením, alebo dôkazom, preto ju súd nezohľadnil. Pre úplnosť treba uviesť, že ani výčitku uloženú podľa § 54 zákona nemožno považovať za postih, ktorý by bránil prepusteniu žalobcov 1) a 2) z policajného zboru, lebo aj po jej uložení žalobcovia 1) a 2) vo svojom konaní naďalej pokračovali. Uskutočnený pohovor, aj keby bol súčasne výčitkou, nie je sankciou za disciplinárne previnenie policajta v zmysle zákona. Námietku, že tento pohovor bol postihom, ktorý bránil skončeniu služobného pomeru policajta, preto nemohol súd zohľadniť.

Žalobcovia 1) a 2) preto aj podľa názoru odvolacieho súdu porušili služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom tým, že vykonávali inú, policajtom nedovolenú zárobkovú činnosť, čím porušili zvlášť hrubým spôsobom základnú povinnosť policajta, uvedenú v § 48 ods. 6 zákona.“

Takto odôvodnené rozhodnutie najvyššieho súdu obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňujú, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého postupu a rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto

procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu (prípadne štádia civilného procesu), v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania (aj keď títo ich vnímajú ako relevantné), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkmi konania.

V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej (napríklad v dôsledku chyby v uvažovaní) alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03).

Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozsudku presvedčil, že odvolací súd sa námietkami sťažovateľov zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovatelia v tomto konaní dostali odpovede na všetky podstatné okolnosti prípadu. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého odvolacieho rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu v dokazovaní vykonanom v správnom súdnictve.

Najvyšší súd v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol skutkové zistenia, o ktoré oprel svoje rozhodnutie, akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní, ako aj ustanovenia príslušných právnych predpisov, podľa ktorých zistený skutkový stav posúdil.

Bolo nepochybné v právomoci najvyššieho súdu vyložiť príslušné zákonné ustanovenia a rovnako nemožno dospieť ani k záveru, že by bol jeho výklad z ústavného hľadiska neospravedliteľný a neudržateľný.

Z napadnutého druhostupňového rozhodnutia vyplýva, že dôvody v ňom uvedené sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a relevantných procesných noriem. Rozhodnutie najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04). Ústavný súd nemá za tejto situácie dôvod zasiahnuť do jeho právneho názoru.

V nadväznosti na to je potrebné uviesť, že kompetencie ústavného súdu nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa na skúmanie označenej vecnej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Kritériom pre rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, s ktorou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd a vo väzbe na to zistenie, že v okolnostiach prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd.

K tvrdeniu sťažovateľov, že najvyšší súd porušil ich uvedené základné práva, pretože jeho rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené a nedalo odpoveď na niektoré ich námietky vznesené v konaní, ústavný súd uvádza, že do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo účastníka konania na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi súdu na strane druhej.

Aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva zaväzuje čl. 6 ods. 1 dohovoru súd odôvodniť svoje rozhodnutia, čo však nemožno chápať tak, že sa vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu (rozhodnutie vo veci Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 288, s. 20, § 61).

Procesný princíp voľného hodnotenia dôkazov v spojení so zásadou procesnej ekonomiky dovoľuje súdu vykonať len tie dôkazy, ktoré podľa jeho uváženia vedú k rozhodnutiu vo veci samej (napr. II. ÚS 218/00, IV. ÚS 182/04). Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivé súdne konanie.

Vychádzajúc z týchto ústavne významných úvah je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi odôvodnením rozhodnutia najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľov na súdnu a inú právnu ochranu a práva na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 112/05).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru by došlo vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, predovšetkým ak by všeobecný súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 8/01) alebo v prípade opravných konaní by všeobecný súd odmietol opravný prostriedok alebo zastavil o ňom konanie bez toho, aby ho meritórne preskúmal a rozhodol o ňom v spojitosti s napadnutým súdnym rozhodnutím (IV. ÚS 337/04, IV. ÚS 279/05).

Ústavný súd nezistil, že by v prípade sťažovateľov mohlo ísť o odmietnutie spravodlivosti majúce za následok porušenie ich základných práv, ale o prípad, keď právo na súdnu a inú právnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie bolo v celom rozsahu realizované, aj keď nie podľa subjektívnych názorov sťažovateľov. Ústavný súd v takom prípade nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov najvyššieho súdu. Tvrdenia sťažovateľov preto podľa názoru ústavného súdu sledujú len dosiahnutie zmeny súdneho konania, ktoré pre nich skončilo nepriaznivým výsledkom, čo však nemožno spájať s pojmom spravodlivý proces a porušovaním jeho princípov.

Ak je cieľom prerokovávanej ústavnej sťažnosti dosiahnuť zopakovanie, rozšírenie, a najmä iné vyhodnotenie dokazovania, a tým aj zmenu rozhodnutia všeobecného súdu, nemôžu byť sťažovatelia pred ústavným súdom úspešní. Nezávislosť všeobecného súdnictva praktizovaná v jeho inštančnom usporiadaní sa prejavuje predovšetkým v oblasti dokazovania a hodnotenia dôkazov (I. ÚS 41/98).

Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva. Preto nemôže nahrádzať postupy a rozhodnutia všeobecných súdov spôsobom, akým to požadujú sťažovatelia, a tak preberať na seba ústavnú zodpovednosť všeobecných súdov za ochranu zákonnosti podľa § 1 OSP, ak sa táto ochrana poskytla bez porušenia ústavnoprocených princípov ustanovených v čl. 46 až 50 ústavy, ktorých ustálený výklad vyplýva zo stabilnej judikatúry ústavného súdu.

Čo sa týka námietky sťažovateľov, že im nikdy nebolo zaslané na vedomie a vyjadrenie stanovisko ministerstva k ich žalobám a k odvolaniu, ústavný súd uvádza, že ku dňu, keď právny zástupca sťažovateľov preštudoval súvisiaci spisový materiál najvyššieho súdu, t. j. k 9. decembru 2004 (vychádzajúc zo záznamu podpísaného právnym zástupcom sťažovateľov), boli obe vyjadrenia súčasťou predmetného spisu. Pokiaľ ide o vyjadrenie ministerstva k žalobám, toto bolo doručené najvyššiemu súdu 2. júna 2003 a vyjadrenie k odvolaniu sťažovateľov 5. februára 2004. Sťažovatelia teda boli oboznámení s obsahom oboch vyjadrení a do termínu odvolacieho pojednávania, t. j. do 21. apríla 2005 mali k dispozícii dostatočný časový priestor, aby sa k nim, ak by to boli považovali za potrebné, vyjadrili. Túto možnosť mali napokon ešte aj na samotnom odvolacom pojednávaní, avšak z obsahu zápisnice z tohto pojednávania nevyplýva, že by tak boli urobili.

Ústavný súd tiež podotýka, že z Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva pre odvolací súd povinnosť doručovať vyjadrenie k odvolaniu protistrane v odvolacom konaní, najmä ak toto vyjadrenie neobsahuje také skutočnosti, ktorými by ovplyvnilo obsah

odvolacieho konania. Z týchto dôvodov považoval ústavný súd predmetnú námietku sťažovateľov za irelevantnú.

Pokiaľ sťažovatelia namietali aj nezákonnosť postupu najvyššieho súdu, v dôsledku čoho malo dôjsť k porušeniu označených ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a zákona č. 73/1998 Z. z., ústavný súd uvádza, že mu neprislúcha posudzovať zákonnosť, či dokonca správnosť postupu všeobecného súdu. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) má svoje špecifické právomoci, v rámci ktorých môže rozhodovať iba o porušení základných práv alebo slobôd sťažovateľov, a preto v konaní pred ústavným súdom nie je možné domáhať sa vyslovenia porušenia tých práv, ktoré fyzickým osobám a právnickým osobám ustanovuje zákon. Úlohou ústavného súdu je predovšetkým zistiť, či napadnutým rozhodnutím mohlo dôjsť k zásahu do základných práv alebo slobôd zaručených ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou, pričom vychádza z toho, že nie každá nezákonnosť musí mať nevyhnutne za následok protiústavnosť.

Ústavný súd opakovane vyslovil, že jedným z dôvodov odmietnutia sťažnosti je jej zjavná neopodstatnenosť, ktorú možno vysloviť v prípade, ak ústavný súd nezistí priamu príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom (rozhodnutím) orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal sťažovateľ (I. ÚS 53/96, I. ÚS 62/96, I. ÚS 20/97).

Ústavný súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou opakovane judikoval, že ak sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namietal také porušenie základného práva alebo slobody, ktoré podľa okolností prípadu nemohlo nastať, ústavný súd návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (napr. II. ÚS 70/99, III. ÚS 45/03). Úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej sťažovateľmi odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom

prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Ústavný súd vychádzajúc zo skutkových okolností, ktoré vyplynuli z predložených rozhodnutí, súvisiaceho súdneho spisu, z uvedených právnych východísk a záverov nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sž-o-NS 6/2004 z 21. apríla 2005 a namietaným porušením základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľov v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú v celom rozsahu namietaného porušenia základných práv, t. j. aj v rozsahu tvrdení o porušení práv čl. 144 ods. 1 ústavy, keďže z obsahu sťažnosti je zrejmé, že porušenie tohto článku ústavy namietali sťažovatelia iba z dôvodu tvrdenej arbitrárnosti záverov namietaného rozhodnutia.

Navyše podľa aplikovateľnej judikatúry ústavného súdu „Článok 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky neupravuje základné práva a slobody, ktoré sú predmetom konania o sťažnosti podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky, ale princípy fungovania nezávislého súdnictva“ (II. ÚS 81/02).

Aj v týchto intenciách ústavný súd sťažnosť v časti, v ktorej sťažovatelia požadovali vysloviť porušenie čl. 144 ods. 1 ústavy, odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Ústavný súd napokon poznamenáva, že rozhodovanie o zrušení sťažovateľmi označeného právoplatného rozhodnutia vyplýva z čl. 127 ods. 2 ústavy a prichádzalo by do úvahy iba v tom prípade, ak by nadväzovalo na rozhodnutie o vyslovení porušenia ich

základných práv. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd o tejto časti návrhu na rozhodnutie nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. júna 2006